

ועדת הבחירות המרכזית
לכנסת ה-21

הנשיא אברהם טל
יושב ראש ועדת הבחירות האזורית מרכז דרום

תר"מ 15 / 21

העותר :
מר מוטי יצחקי
בעצמו

נגד

המשיבים :
1. מר מיכאל וידל
באמצעות עו"ד יעקב עוז

2. מפלגת הליכוד תנועה לאומית ליברלית
באמצעות עוה"ד אבי הלוי

עתירה למתן צו מניעה לפי סעיפים 17ב ו-17ד לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959
(להלן – חוק דרכי תעמולה)

החלטה

בפני עתירה למתן צו מניעה, במסגרתה מבקש העותר, מועמד בבחירות המיוחדות לראשות עיריית רמלה, לפיו אסור על המשיב 1, מועמד נוסף באותה מערכת בחירות, להציג עצמו, במסגרת תעמולת בחירות מטעמו, כמועמד מפלגת הליכוד בבחירות.

רקע וטענות הצדדים :

1. עקב התפטרותו של מר יואל לביא, ראש עיריית רמלה, ממשרתו, ובהתאם לחוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש הרשות וכהונתם), התשל"ה-1975 (להלן – חוק הבחירות), יתקיימו ביום 13 ביוני 2017 בחירות מיוחדות לראשות עיריית רמלה.
2. העותר והמשיב 1 הגישו מועמדותם, ביחד עם מועמדים נוספים, בבחירות המיוחדות האמורות.

עמוד 1 מתוך 5

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 9195015 العنوان: مجمع بن-غوريون, أورشليم القدس, 9195015
טלפון هاتف: 02-6753407, פקס فاكس: 02-5669855 דוא"ל البريد الإلكتروني: VadatB@knesset.gov.il

אתר האינטרנט الموقع www.bechirof.gov.il

3. מטבע הדברים עורכים המועמדים, במסגרת הבחירות, תעמולת בחירות. העותר מלין על כך שהמשיב 1 מציג עצמו בתעמולה מטעמו כמועמד הליכוד, ואף צירף דוגמאות לפרסומים אלה.
4. העותר טוען כי כשמדובר בבחירות מיוחדות, בהן לא נערכות במקביל בחירות למועצה, הרי שמפלגות לא לוקחות חלק בבחירות ואף אחד מהמועמדים אינו מועמד מטעם מפלגה. לפיכך, טוען העותר, תעמולת הבחירות מטעם המשיב 1 מטעה ומנוגדת לסעיף 13 לחוק דרכי תעמולה.
5. עם קבלת העתירה לרישום הוריתי, מתוקף סמכותי לפי הוראות הבחירות (דרכי תעמולה)(סדרי הדין בבקשות ועררים), התשע"ה-2015, על צירופה של מפלגת הליכוד תנועה לאומית ליברלית (להלן – הליכוד) כמשיבה נדרשת לעתירה, וביקשתי את תגובת המשיבים לעתירה.
6. עמדת המשיב 1 היא כי יש לדחות את העתירה על הסף ולגופה מטעמים אלה:
- (א) העותר והמשיב משתתפים בהליכים פנימיים בנידון דידן בתוך מפלגת הליכוד, וערב הגשת העתירה אף התקיים דיון בבית הדין העליון של הליכוד. נוכח העובדה שהעותר לא גילה דבר קיום דיונים אלה בעתירתו, יש לדחות אותה בשל חוסר ניקיון כפיים.
- (ב) ביום 22 באוקטובר 2013 אישרה הוועדה המוניציפלית העליונה של הליכוד את מועמדותו של המשיב 1 לראשות עיריית רמלה, ולכן ככל שלא ניתנה החלטה אחרת מטעם המוסד המוסמך במפלגה, הרי שהמשיב 1 נותר מועמד הליכוד לראשות העירייה.
- (ג) בינו לבינו פסק בית הדין העליון של הליכוד כי נוכח פרק הזמן שחלף בין החלטת הוועדה המוניציפלית העליונה של הליכוד לבחירות המיוחדות, נדרשת הוועדה המוניציפלית העליונה לדון מחדש בעמדת המפלגה בנושא זה. הוועדה האמורה דנה בסוגיה והחליטה כי המשיב 1 נותר מועמד הליכוד לראשות העירייה.
- (ד) מפלגה רשאית לתמוך במועמד בבחירות מיוחדות, כחלק מחופש הביטוי הפוליטי שלה.
- (ה) השכרת סניף הליכוד לשימוש המשיב נעשה כדין, כפי שמופיע בעמדת בית הדין העליון של הליכוד בנספח שצורף לתגובה.
- (ו) המשיב 1 חוזר על טענתו בעניין חוסר נקיון כפיו של העותר, ואף מציין כי העותר צירף צילומים של שלטי בחירות משנת 2013 כראיות לעתירתו וכי הוא בחר להסתיר את העובדות בהליך.

משכך מבקש המשיב 1 לדחות את העתירה ולהטיל על העותר הוצאות לדוגמה.

7. המשיבה 2 אף היא סבורה שיש לדחות את העתירה לגופה, מטעמים אלה:

(א) המשיבה 2 פירטה את המסכת העובדתית הנוגעת להחלטת בית הדין העליון של הליכוד בנושא (שפורטה על ידי לעיל, ולכן לא אחזור עליה).

(ב) המשיבה 2 השכירה למשיב 1 את סניפה לניהול הבחירות מטעמו כדין.

(ג) אין איסור על מפלגה לתמוך פומבית במועמד, וזכותה של מפלגה לתמוך בבחירות מיוחדות במועמדים, אף אם הגשת הצעות המועמדים אינה על ידי מפלגה.

(ד) העותר והמשיב 1, אשר שניהם חברי הליכוד, כפופים למרותו של בית הדין של הליכוד, והיו צדדים לעתירה בפני בית הדין העליון של הליכוד. משכך, עליהם לפעול לפי האמור בפסק הדין של בית הדין העליון של הליכוד. בהתאם לחוקת הליכוד, ניתן לבקש דיון נוסף בפני בית הדין בהרכב מורחב. משהעותר לא ביקש זאת, הרי שהוא לא מיצה הליכים במוסדות המפלגה.

(ה) הטענה לפיה תמיכת מפלגה ושימוש בסמליה בבחירות מיוחדות מנוגדת לחוק הרשויות המקומיות (מימון בחירות), התשנ"ג-1993 אינה נכונה, וממילא אינה בסמכות יו"ר ועדת הבחירות אלא בסמכות מבקר המדינה.

(ו) בהתאם להחלטתי, עדכן בא כח המשיבה 2 כי ביום 29 במאי 2017, החליטה ועדת ההיגוי המוניציפלית העליונה של הליכוד לתמוך במשיב 1 בבחירות המיוחדות.

8. אציין כי לאחר הגשת תגובת המשיבים, הגיש העותר בקשה מטעמו, שהינה, למעשה, תגובה לתגובה ללא נטילת רשות כנדרש. לאחר עיון בבקשה אין בדעתי לקבלה. הבקשה היא למעשה "תגובה על תגובה", אשר הוגשה ללא בקשה מסודרת ונימוקים לקבלתה בניגוד לסדרי הדין, ופרט לטענה בעניין הפרת כללי המימון (אשר אינם נתונים לסמכותי (ר' סעיפים 10 עד 15 לתב"כ 8/20 תנועת הליכוד נ' מפלגת העבודה ואח' (השופט ס' ג'ובראן, ניתנה ביום 16.2.15)), אין בה כל טענה חדשה שלא ניתן היה לטעון במסגרת העתירה גופה. לפיכך היא נדחית בזאת.

דיון והכרעה:

9. לאחר עיון בעתירה ובתגובות המשיבים, החלטתי לדחות את העתירה, מנימוקים שיובאו להלן.

עמוד 3 מתוך 5

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 9195015 العنوان: مجمع بن-غوريون, أورشليم القدس, 9195015
טלפון هاتף: 02-6753407, פקס פאקס: 02-5669855 דוא"ל البريد الإلكتروني: VadatB@knesset.gov.il

אתר האינטרנט الموقع www.bechirot.gov.il

10. סעיפים 5(א) ו-24א(ב)(2) לחוק הבחירות קובעים כי הזכות להגיש מועמדות בבחירות מיוחדות לראש רשות מקומית נתונה לקבוצה של 750 בוחרים ולחמישית מחברי המועצה. יחד עם זאת, לא מצאתי בדין איסור על מפלגה לתמוך במועמד, ואף איני רואה טעם לאסור זאת.
11. על מעמדן של מפלגות בשיטת הבחירות הישראלית עמד בית המשפט העליון לא פעם, בקבעו כי:

"המפלגה היא 'אבן הבניין' של המערכת הפוליטית בישראל. באמצעות המפלגות, משתתף הציבור הישראלי בהליך הדמוקרטי, ובוחר את נציגיו לרשות המחוקקת... מכלול הסדרים זה מעניק למפלגות מעמד מרכזי בשיטה הדמוקרטית הישראלית..." (בג"ץ 8686/06 סיעת העבודה-מימד נ' הכנסת, פסקה 4 8.5.2008).

וכן כי *"המפלגה מהווה גורם בעל חשיבות מיוחדת בשיטת הממשל הדמוקרטי בישראל. באמצעות שיטת המפלגות מתממשים ערכי חופש ההתאגדות וחופש הביטוי הפוליטי של הציבור. פעילות פוליטית באמצעות מפלגות מאפשרת מעורבות נרחבת של הציבור, ויוצרת חוליית חיבור בין הפרט, הפועל במסגרת המפלגה, לבין השלטון. משטר מפלגות מאפשר השגת הסכמות רחבות בנושאים בסיסיים העומדים על סדר היום הציבורי (אמנון רובינשטיין וברק מדינה המשפט החוקתי של מדינת ישראל כרך ב – רשויות השלטון ואזרחות 757 (2005) (להלן: רובינשטיין ומדינה המשפט החוקתי)). המפלגות מהוות, אפוא, מסד ובריא תיכון, עליהן נשען המשטר הפרלמנטרי בישראל."* (בג"ץ 10451/08 סיעת קדימה בכנסת נ' יושבת ראש הכנסת, פסקה 19, 23.2.11).

12. משכך, אני דוחה את טענת העותר כי מפלגה אינה רשאית לתמוך במועמד בבחירות מיוחדות, וכי מועמד אינו רשאי להציג עצמו כמועמד מטעמה של מפלגה.
13. סמכותו של יושב ראש ועדת הבחירות האזורית אינה משתרעת על המישור המפלגתי או מישור המימון, אלא על דיני התעמולה בלבד (סעיף 17ד לחוק דרכי תעמולה; חוק המפלגות, התשנ"ב-1992). משכך, איני מביע עמדה במישור היחסים בין המפלגה לבין המועמדים, אלא בהיבט של דיני התעמולה בלבד.
14. כידוע, יושב ראש ועדת הבחירות אינו "צנזור על" של תעמולת בחירות מטעם המועמדים (תב"כ 4/18 אוחנה נ' אלוני מפי כב' השופט ריבלין ותר"מ 223/20 הדר נ' פדלון מפי כב' השופט גיבוראן). הפסיקה קבעה כי יושב ראש ועדת הבחירות רשאי לאסור על פרסום תעמולה מטעה, בעיקר בפן הצורני (תר"מ 94/20 פיירברג נ' פרידריך מפי כב' השופט גיבוראן). משמפלגת הליכוד תומכת במועמדותו של המשיב 1, אין בידי לקבוע כי התעמולה נושא העתירה מטעה כלל ועיקר, קל וחומר במבחני הוודאות הקרובה להטעיה, המתחייבים בהתערבות שיפוטית בתוכן של תעמולה, שראוי לה שתיעשה במשורה.

15. מטעמים אלה, אינני מקבל את העתירה. יחד עם זאת, אני מבקש להתייחס לכך שהעותר לא צירף את הליכוד כמשיבה, ולא פירט בעתירה בדבר הדיונים במוסדות הליכוד בעניין זה.
16. כאמור, העותר טען כי המשיב 1 מציג מצג שווא לפיו הוא מועמד הליכוד בבחירות המיוחדות, ואף צירף כראייה את מכתבי מנכ"ל המפלגה ומבקר הפנים שלה מחודש פברואר 2017, אך לא מצא לנכון לפרט על ההליכים שבאו לאחר מכן במוסדות הליכוד, לרבות העתירה בפני בית הדין העליון של הליכוד והדיון שנערך בפניו.
17. אין לי אלא לאזכר את דברי כבי' השופט מצא שקבע כי "הלכה מיוסדת היא, כי מי שפונה לבית המשפט בבקשה למתן סעד זמני חייב לגלות את כל העובדות העשויות להיות רלוונטיות להחלטת בית המשפט ולא לקבוע בעצמו, תוך שיקול האינטרס הצר שלו, מה יש לגלות לבית המשפט" (רע"א 8113/00 שפר ואח' נ. תרבות לעם (1995) בע"מ ואח', החלטה מיום 13.6.01)
18. זאת ועוד, בבירור הטענה אם המשיב 1 הוא נציג הליכוד אם לאו, ברי כי הליכוד היא משיבה נדרשת, וניתן היה לדחות את העתירה על הסף מטעם זה בלבד (ראו סעיף 5(ב) להוראות הבחירות (דרכי תעמולה) (סדרי הדין בבקשות ועררים), התשע"ה-2015).

סוף דבר

19. העתירה נדחית. העותר ישלם את הוצאות המשיבים בסכום של 10,000 ₪ למשיב 1, ו-2,500 ₪ למשיבה 2.

ניתנה היום י"ג סיון תשע"ז (7 ביוני 2017).

אברהם טל

נשיא של בית משפט מחוזי מרכז-לוד
יושב ראש ועדת הבחירות
האזורית מרכז-דרום

עמוד 5 מתוך 5

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 9195015 العنوان: مجمع بن-غوريون, أورشليم القدس, 9195015
טלפון هاتف: 02-6753407, פקס فاكس: 02-5669855 דוא"ל البريد الإلكتروني: VadatB@knesset.gov.il

אתר האינטרנט الموقع www.bechirot.gov.il